

ВІДПОВІДАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ ЖУРНАЛІСТІВ

5 вересня була опублікована Постанова ЦК КПРС «Про подальше поліпшення організації соціалістичного змагання». В роз'ясненні цього важливого партійного документа, в мобілізації трудящих на його виконання важлива роль належить засобам масової інформації та пропаганди.

Днями відбулась нарада редакторів обласних, міських, районних і районних газет, відповідальних працівників радіо і телебачення, сільськогосподарського обкомів КП України. На ній з доповіддю «Завдання преси, телебачення і радіо по виконанню Постанови ЦК КПРС «Про подальше поліпшення організації соціалістичного змагання» виступив відповідальний відділом пропаганди і агітації обкому партії О. К. ПІСКУНОВ.

Учасники наради обмінялися досвідом висвітлення втілення в життя рішень XXIV з'їзду КПРС, прийняли рекомендації щодо поліпшення висвітлення змагання у пресі, по телебаченню і радіо.

МОЛОДИЙ КОМУНАР

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XII
№ 110 (1434).

ВІВТОРОК, 14 вересня 1971 року

Ціна 2 коп.

ВМІННЯ — МОЛОДИМ

Центральний Комітет КПРС у Постанові «Про подальше поліпшення організації соціалістичного змагання» висловлює впевненість, що весь народ спрямує свої сили, знання й енергію на виконання рішень XXIV з'їзду КПРС, великих завдань будівництва комунізму. Цей документ допомагає нам визначити й свою участь у дев'ятій п'ятирічці, показує шляхи і методи дій. Ми запевняємо, що свої зобов'язання виконаємо. Накреслення нової п'ятирічки стали особистими планами, змістом життя кожного колгоспника — ветерана і комсомольця, досвідченого й новачка на виробництві.

Перший рік дев'ятої п'ятирічки

порадував рільників багатими врожаєм. Він буде сприятливим і для нас, тваринників. Влітку худоба була повністю забезпечена кормами, добрий їх запас створено на зиму. А це запорука високих і сталих надій. Особисте річне зобов'язання я, наприклад, вже виконала на три чверті, одержавши на корову 3 тисячі кілограмів молока.

Постанова ЦК КПРС широко обговорюється колгоспниками; правління, партійна, профспілкова і комсомольська організації намагаються конкретні заходи до її виконання. У змаганні більшої ваги наберуть засоби морального стимулювання. Поєднання мате-

ріального й морального заохочення допоможе захопити буквально кожного колгоспника трудовим суперництвом, пізнати радість такої боротьби, розвинути найкращі риси радянської людини.

Наші тваринники нагромадили чималий досвід виробництва молока. Ми передамо своє вміння молодому поколінню, щоб кожен, хто працює на фермах колгоспу «Ленінським шляхом», виконав зобов'язання на дев'яту п'ятирічку.

Л. ФАТОВЕНКО,
доярка, депутат Верховної
Ради УРСР, кавалер орде-
на Леніна.
Олександрійський район.

МИКОЛА ЯРОВИЙ ВІДСТОЯВ ТИТУЛ ЧЕМПІОНА

РЕПОРТАЖ З П'ЯТОГО ОБЛАСНОГО КОНКУРСУ МЕХАНІЗАТОРІВ-ОРАЧІВ

Вночі пройшов дощ. Земля розмокла, але легенький вітерець, сонце на безхмарному небі віщували поганий день. Через дощ початок п'ятого обласного конкурсу механізаторів-орачів було відкладено на дві години. Учасники, чекаючи початку змагань, походили біля своїх тракторів, гуртувалися разом, розмовляли про можливість кожного. Всі поглядали на годинник.

Найбільший гурт юнаків і дівчат зібрався біля трактора з табличкою: «Кращому механізатору республіки від молодих харків'ян на честь 50-річчя ВЛКСМ. Жовтень 1968 року».

Цього трактора добре знають на Кіровоградщині. Три роки тому за трудові успіхи його вручили бригаді комсомольсько-молодіжної бригади колгоспу «Дніпро» Онуфріївського району Миколі Коваленку. Нині Микола на цьому тракторі виборов звання чемпіона Онуфріївщини і приїхав виборювати звання чемпіона області. Легко зрозуміти, які почуття охопили при зустрічі з відомим механізатором комсомольців Миколою Носовим з колгоспу імені Енгельса Устинівського району, Миколою Парасенком з колгоспу імені XX з'їзду КПРС Петрівського району, Галиною Ніколенко з колгоспу імені Держинського Компаніївського району, Євгенію Матвієнко з колгоспу імені Калініна Олександрівського району.

Ім немає ще й двадцяти. Взагалі переважна більшість учасників — молоді механізатори віком до 28 років. Але багато хто з них у таких змаганнях бере участь вдруге, втретє.

Та ось заучити з гучномовця: «Увага! Увага! Розпочати технічний огляд агрегатів». Судді займають свої місця. А невдовзі учасники шикують ряди. Їх вітає начальник обласного управління сільськогосподарства Василь Семенович Ключ. Право підняти прапор надається минулорічному переможцю серед молодих механізаторів Миколі Яровому з колгоспу «Заповіт Леніна» Знам'янського району та Галині Веселовій, з колгоспу імені XXII з'їзду КПРС Кіровоградського району. Заучити Гімн Радянського Союзу. Піонери Великописківської середньої школи підносять учасникам змагань квіти.

В небо злітають дві зелені ракетки. То — сигнал до початку змагань.

Земля ще не підсохла. Агрегати один за одним входять у загінки. Гусеничні — поволи просуваються вперед, колісні — бунсують. Водії дають максимальні оберти, але машини майже стоять на місці. Та ось Євген Левченко з колгоспу імені Котовського Світловодського району першим пристосувався до умов. За ним інші водії прокладають перші борозни.

Важка, але почесна місія учасників таких змагань. По їх роботі глядачі судять про якість оранки в районі. Тому кожен намагається зорати ділянку найкраще. А зробити це за такої погоди нелегко. Треба щомиті, окрім майстерності, проявляти витримку, волю, пильність. А дебютантам — ще й побороти хвилювання. І треба відзначити, що всі механізатори за таких важких умов привели свої агрегати до фінішу. Інакше не могло й бути. Адже кіровоградські орачі відомі в республіці, країні. Змагання проводиться лише в п'яте, а наш земляк Борис Липкан з Добровеличківського району вже двічі був чемпіоном республіки, в 1968 році — третім призером країни. Минулого року чемпіонами України стали Володимир Майданик та Алла Кривенко.

Перемогли найсильніші. Ось їх імена. Віднині серед чоловіків звання чемпіона належить трактористові з колгоспу «Прогрес» Добровеличківського району Володимирі Бойку. Поруч з ним на другій сходинці п'єдесталу пошани зайняв місце Анатолій Бурлаченко з колгоспу імені Горького Вільшанського району, а третім був Микола Ковальчук з колгоспу імені Калініна Новоукраїнського району. Минулорічний чемпіон області серед молодих механізаторів комсомольців Микола Яровий відстояв свій титул. Чемпіонський вінок він відведе своїм друзям — хліборобам колгоспу «Заповіт Леніна» Знам'янського району. Звання Микола захистив у напруженому поєдинку з Миколою Парасенком (Петрівський район).

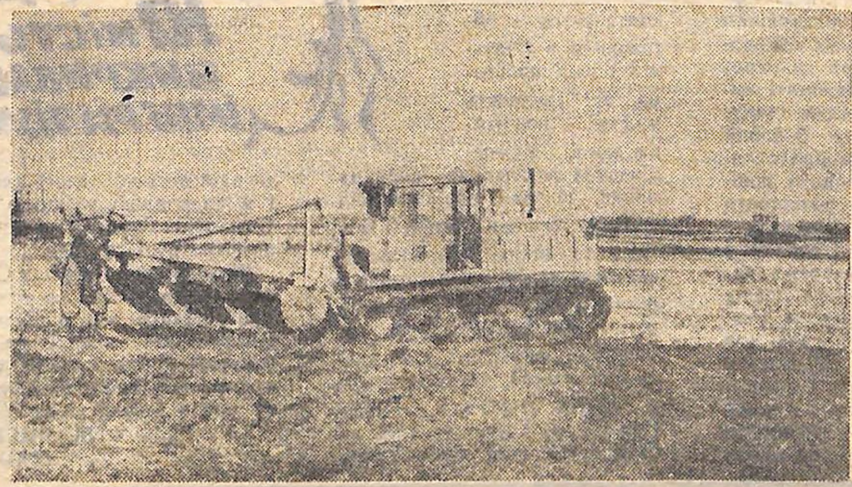
По закінченні змагань учасники готували свої машини до зворотної дороги.

А чемпіони — Г. Ніколенко, В. Бойко та М. Яровий відбули до Вінниці, де разом з В. Майдаником та А. Кривенко взяли участь у республіканських змаганнях механізаторів-орачів.

Ю. ЛІВАШНИКОВ,
спецкор «Молодого комунара».
Колгосп «Росія»
Малозішківського району.

На фото: на п'єдесталі пошани — чемпіон серед молодих орачів Микола ЯРОВИЙ (фото вгорі зліва). Внизу — на траєкторії змагань, Чемпіон серед чоловіків Володимир БОЙКО (фото вгорі праворуч). Чемпіонка серед жінок Галина НІКОЛЕНКО (фото вгорі в центрі).
Фото АВТОРА.

ПОЛІТ АВТОМАТИЧНОЇ СТАНЦІЇ

„ЛУНА-18“ ЗАКІНЧИВСЯ

11 вересня закінчилась програма досліджень, які проводилися з допомогою автоматичної станції «Луна-18».

Як уже повідомлялось, автоматична станція «Луна-18» була виведена на траєкторію польоту до Місяця 2 вересня цього року.

За час польоту по навколomisячній орбіті автоматична станція «Луна-18» зробила 54 оберти навколо Місяця.

При польоті по селеноцентричній орбіті станція здійснювала маневрування з метою опрацювання методів автоматичної навколomisячної навігації і забезпечення посадки на поверхню Місяця.

11 вересня було включено гальмову рухову установку, станція зійшла з орбіти і досягла поверхні Місяця в районі материка, що оточує Море Достатку.

Район посадки було вибрано в гористій місцевості, яка становить великий науковий інтерес. При цьому, як показали вимірювання, приміщення станції в цих складних топографічних умовах виявилось несприятливим.

Зв'язок із станцією припинився.

Одержано нові дослідні дані про роботу конструкції і бортових систем. Результати вимірювань обробляються. (ТАРС).

ПОЛІТИЧНИЙ ГАРТ

ЩОРАНКУ до міського комсомолу поштарка приносить чимало листів. Значна їх частина — то звіти секретарів про комп'ютеризацію мережі політичної освіти. Зараз зоно майже закінчилися і варто підбити деякі підсумки. Уже в минулому році з певністю можна було сказати — вчиться всі комсомольці району. Із 6750 членів Спілки в школах, технікумах та професійно-технічних училищах навчалось 3520. Близько тисячі — заочники вузів і технікумів

Слухачам полігуртка будо про що розповісти на уроці. Адже в районі та в місті чимало передових підприємств та колективів, де ударно трудяться молоді. Наприклад, у Знам'янському локомотивному депо — підприємстві комуністичної праці — працює слюсар Володя Долбів, кращий молодий раціоналізатор депо. За цей рік хлопець вніс 6 раціоналізацій, які дадуть за рік економію близько двох тисяч карбованців. У колгоспі імені ХХ з'їду КіПРС працює нудова діачина-механізатор Ніка Фундова, групкомсорг тракторної бригади. Вона підвозить на молочнотоварну ферму корови. І не було ще жодного випадку, щоб на її роботу нарікали тваринники.

середньої школи М. Г. Паленко, що веде гурток «Основні соціалістичної економіки» в колгоспі «Заповіт Леніна». І лікар Іванковецької сільської лікарні В. Г. Зразенко; керівник гуртка «Основні соціалістичної економіки» в колгоспі імені Шевченка, і десятки інших наших досвідчених пропагандистів. Про зростання їх досвіду говорять такі дані.

В минулому році в середній та вищій ланках сітки комсомольської політосвіти працювало 12 пропагандистів з однорічним стажем роботи, 28 — із стажем 2 роки, 19 — понад 5 років. А сьогодні лише 4 керівники гуртків — початківці, 30 працюють понад 3 роки і 11 пропагандистів — по 5 і більше. Крім того, зараз більшість їх — це інженерно-технічні працівники, господарські керівники та спеціалісти сільського господарства.

Як відомо, навіть найкращому пропагандисту важко налагодити хорошу роботу гуртка, якщо йому не допоможуть партійна та комсомольська організації підприємства чи колгоспу. Наприклад, у колгоспі «Шлях до комунізму» в гуртку «Бесіди про партію» за минулий рік змінилось три пропагандисти. Звичайно, при такій плинності гіді було й чекати відмінного наванчання. Заняття проводились нерегулярно, комсомольці не конспектували першоджерел. Але жодного разу питання про роботу гуртка не було винесено на засідання комітету комсомолу колгоспу, не висвітлювалось «Комсомольським прожектором». І, як наслідок, тут до цього часу не призначено пропагандиста.

Тому доброзі і підвищенню рівня підготовки керівників гуртків мережі комсомольської політосвіти ми приділяємо особливу увагу. Щомісяця вони, разом з пропагандистами мережі партійної політосвіти збирались на теоретичні семінари, слухали лекцій, обмінювались досвідом. Проведено чотири теоретичні конференції пропагандистів з актуальних питань марксизму-ленінізму.

Нещодавно ми провели семінар пропагандистів. Розповіли про завдання нового навчального року, висловили, на що треба звернути особливу увагу. На цьому темі відбувся семінар секретарів комсомольських організацій району. Треба ще раз узагальнити досвід минулого року, порадитись, як створити належні умови для роботи гуртків та семінарів, як забезпечити їх навчальними планами та методичною літературою.

Скоро з комсомольських організацій району придуть комсомольські збори, де буде обговорено підсумки комплектування гуртків та семінарів політосвіти. Гадаю, що не лише комплектування, а й увесь хід наванчання стане постійним питанням кожних комсомольських зборів.

К. КІРНИК,
секретар Знам'янського
міського комсомолу.

ТРИ СКЛАДОВІ

- ◆ ДОХІДЛИВІСТЬ — ВІРНИЙ МЕТОД
- ◆ ОРГАНІЗАТОР — КОМСОМОЛЬСЬКИЙ КОМІТЕТ
- ◆ ПРОПАГАНДИСТ — ФІГУРА ЦЕНТРАЛЬНА

та учні шкіл робітничої молоді. Решта навчалась у 86 гуртках комсомольської політичної освіти.

В цьому році буде працювати 45 гуртків. На перший погляд, порівняння складється не на користь нового навчального року. Але торік при загальноосвітніх школах працювало 39 гуртків початкової ланки. В цьому році їх не буде.

Зате рік тому зели роботу лише два гуртки вищої ланки — у локомотивному депо та районній лікарні. А в цьому році, крім них, будуть працювати теоретичні семінари вищої ланки політосвіти у відділку залізничної, залізничній лікарні та ще на трьох підприємствах.

Та і в гуртках середньої ланки стануться зміни. По-перше, основою їх роботи буде вивчення рішень XXIV з'їзду КПРС та XXIV з'їзду КП України. По-друге, значно поліпшиться економічне наванчання молоді. Адже на з'їздах необхідність його підкреслювалась особливо. Тому в новому навчальному році працюватиме 17 гуртків «Основні соціалістичної економіки».

В УСІХ гуртках заняття почнуться Ленінським уроком «П'ятирічка — мей, я — п'ятирічка». Кожен комсомолец повинен визначити власні завдання, розповісти про них на уроці, обгрунтувати свої зобов'язання та прозвітувати перед товаришами про участь у русі «П'ятирічка — ударну працю, майстерність і пошук молодих».

Славиться у районі молоді подружжя Савченків з колгоспу імені Леніна. Леонід та Раїя впровадили двоїмну роботу на тракторі МТЗ-5 і в колгоспі вважались кращими механізаторами.

Всі ці комсомольці — активні слухачі гуртків.

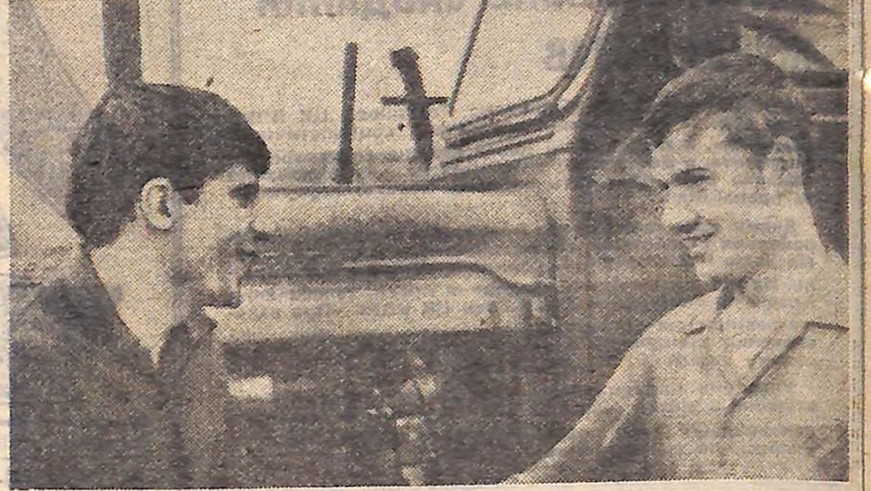
Нині значно поліпшилась склад кадрів пропагандистів. На з'їзду від минулого року, усі керівники гуртків — члени КПРС.

Хочу розповісти про одного з них — пропагандиста М. Г. Миколзенка. Якось приїхав я з колгосп «Октябр», щоб побувати на занятті гуртка. Звернула увагу, що ні в празліні, ані на фермах не було оголошень про збір. Але увечері гуртківці зійшлись усі.

А на занятті слухали Михайла Григоровича, читали реферати, підготували до заняття. По закінченні керівник нагадав про дату наступного заняття.

Секретар партійної організації колгоспу Олександр Панасович Козтун розповів, що за п'ять років зачитель фізики Мошоринської середньої школи Михайло Григорович Миколзенко виробив власний стиль ведення гуртка. Основа його — зацікавлення слухачів, створення в гуртку атмосфери творчості. Склад цього гуртка не відрізняється від інших: трактористи, доярки, водії. Але тут постійно висока активність на заняттях та відвідування — сто процентне.

Таких пропагандистів, як Михайло Григорович Миколзенко, в районі чимало. Це і учитель Цибунівської

Свою трудову діяльність Василь Заболотний та Євген Фокман починали в тракторній бригаді колгоспу «Маяк» Новоукраїнського району. Зараз вони працюють на підвезенні кормів. А до цього готували ґрунт під сібву. На фото (зліва направо): В. ЗАБОЛОТНИЙ та Є. ФОКМАН.

Фото В. ЛЕБЕДИНА.

ДУМКИ, ВІДГУКИ, РЕЦЕНЗІЇ

«Смерті нема!» — так називається одне з оповідань, а за ним — і книга творів А. Платонова про людину на війні.

Проблема «людина і війна» повертається з прози радянського письменника багатьма гранями, але завжди відлік життєвих цінностей починається від людини.

В думці про війну як про зіткнення двох світоглядів, одне з яких — фашизм — вороже, назване людини, а друге виражає саму її людину, суті, — антивоєнний пафос книги. І коли фашизм дедалі більше

мислі» властива і рядовому радянському солдатові, й офіцеру. Протилежне — у ворога. Показова кінцівка «Івана Великого»: «Войни! — подумав Владико, заховавши трофейні ножи за халюву. — Двома чолами мене вбити не могли. Хоч їм що ж: смислу нема! А без смислу на війні не можна».

В чому ж полягає його, Івана Великого, смисл? Він — у ньому самому. Адже критерій усього в прозі А. Платонова — людина. Герой «Афродіти», за словами автора, «будував греблі в сухому степу для водопою скоту, він копав криниці в селищах з кріпленням із бетонних кілець і мостив дороги по всій окрузі з місцевої породи каменю, щоб всіма засобами здолати бідність господарства і привернути до всього народу одиноку селянську душу». Старий Тишко з «Оповідання про мертвого старого» знає, що якщо земля залишилась за народом, якщо він зберіг її від ворога, то у свій час все віддасться землею — і хліб, і хати, і аське добро, — і від неї ж знову оживає і повеселішає сумна, зобіжнена селянська душа».

Воєнна проза А. Платонова наскрізь миролюбива. Її пронизує мотив єдності радянських людей мирного й ратного труда. У «Вітрі — хліборобі» автор-оповідач розлучається з малолітнім хлопчиною-пугатарем, при цьому «почуваючи братство нашого народу: він був хлібороб, а я солдат». Інший персонаж, Назар Іванович Фомін у війні «знайшов друге щастя, інше, ніж попередній мирний труд, але також рідне йому».

Поклавши за мету увічнити подвиг радянського воїна, А. Платонов не вишукує для цього ефектних ситуацій, він пізнає типові аспекти радянської людини в час лихоліття, внутрішні пружини вчинків незалежно від того, здійснені вони бійцем чи офіцером, старим чи молодим, високоосвіченим чи звичайним хліборобом. У цьому — переконливість творів А. Платонова, глибина соціально-психологічного аналізу і сила суспільно-педагогічного звучання мистецтва радянського письменника.

М. КОДАК,
викладач Кіровоградського педагогічного інституту ім. О. С. Пушкіна.

ВІДЛІК — ВІД ЛЮДИНИ

розкривається в своєму безглузді, то світобачення радянської людини саме завдяки своїй гуманістичній природі стає явищем загальнолюдським. Трагічна доля героїні оповідання «Дівчина Роза» — це вітання принципів фашизму: фашистські «беззастережності... жити нецікаво і невигідно, йому треба, щоб людина існувала при ньому, але існувала у піжмиту, — щоб розум у неї став глупоттю, а серце билось не від радості, а від полонливості — з боязні смерті, коли зелено жити».

Для А. Платонова завжди було характерним переконання, що соціалістичні перетворення торкнулися найглибших основ людини, розбудили і викликали до життя здорову основу людського еста, яка бажала заявити про себе і заваляла. Письменник особливо цікавиться, як співвідноситься між собою у фронтізові бутті життєві принципи різних соціальних груп радянських людей. Це відобразилось навіть у назвах оповідань: «Офіцер і солдат», «Офіцер і селянин (серед народу)». Повне внутрішнє взаєморозуміння між офіцером і рядовим воїном показано в ситуації порятунку фронтного коня («Іван Великий»). Письменник вважає очевидним, що «без своєї мислі солдат ворога не здолає». Така переконливість, названість «самої

ПРО СОЛІДАРНІСТЬ — У ВЕСЬ ГОЛОС

У минулі дні чилійська столиця Сантьяго гостинно приймала у себе посланців молодого покоління всіх країн західної півкулі, а також делегації молоді ряду інших держав світу і представників міжнародних молодіжних організацій. Тут відбувалась міжнародна зустріч солідарності молоді Північної і Латинської Америки з боротьбою народів В'єтнаму, Лаосу і Камбоджі. Це був найбільшій з усіх заходів прогресивної молоді світу, що проводяться в цьому році в рамках всевітньої кампанії «Юність викриває імперіалізм». Він був організований спільно Всесвітньою Федерацією Демократичної Мо-

лоді, Міжнародною спілкою студентів і координаційним комітетом чилійської молоді. В зустрічі взяла участь і радянська делегація на чолі з першим секретарем ЦК ВЛКСМ Є. М. Тяжельниковим.

Вперше в західній півкулі зустрілись молоді люди Північної і Південної Америки, щоб спільно виявити свою солідарність з патріотами Індокитаю і виробити спільну програму боротьби за якнайшвидше припинення американської агресії. Велике значення має і той факт, що в зустрічі, яка проходила під антиімперіалістичними лозунгами, брали участь делегати молодіжних організацій най-

різноманітніших орієнтацій — молоді комуністи, соціалісти, представники профспілкових, студентських та інших організацій.

Незважаючи на відмінності у своїх політичних і філософських поглядах, вони прийшли до єдиної думки в усіх обговорених питаннях. Про це переконливо свідчать прийняті ними резолюції. Основний документ зустрічі — це бойовий заклик до всієї демократичної молоді світу зміцнювати солідарність і всемірно розширяти підтримку народів Індокитаю. Намічено і конкретні заходи у цій галузі. 15 жовтня, наприклад, в усіх країнах світу буде проведено збирання коштів на створення госпіталю для в'єтнамських дітей. 13 жовтня і 6 листопада молоді і студенти США організують походи на Вашингтон, щоб висловити протест уряду Ніксона проти

його злочинного агресивного курсу в Індокитаї.

Більш як 300 посланців молоді з 50 країн різних континентів обговорили в Сантьяго і інші проблеми, які хвилюють молоде покоління землі. У спеціальних резолюціях вони заявили, зокрема, про свою підтримку народів Куби, Чилі, Перу та інших латиноамериканських країн, які виступають проти імперіалізму США. Делегати форуму поставили вимогу про звільнення всіх політичних в'язнів, які зневажають в тюрмах Парагваю, Греції, Португалії, Гаїті, Іспанії, висловили рішучий протест про-

ти здійсненої імперіалістичної міжнародною реакцією політики переслідування борців за демократичну свободу.

Міжнародна зустріч у Сантьяго перетворилася в могутню маніфестацію волі і рішучості прогресивної молоді світу в боротьбі проти агресії і війни, проти імперіалістичної реакції, за мир в усьому світі.

М. ЧИГИР,
(ТАРС).

КРОЛІВНИЦТВО — КОМСОМОЛЬСЬКУ ТУРБОТУ

ОДНИМ з важливих резервів збільшення виробництва м'яса для населення, заготівель пуху, хутрового сировини для промисловості є кролівництво. Крім — найбільш скороспілі і багатоплідні сільськогосподарські тварини. Протягом року від однієї кролематки можна одержати до 30—32 кроленят, тобто понад 60 кілограмів високопоживного м'яса, яке добре засвоюється організмом, а за калорійністю стоїть навіть вище, ніж куряче м'ясо або ж яловичина чи телятина. М'ясо кроликів є дієтичним продуктом і рекомендується при деяких захворюваннях: недовіря, ожирінні, гастриті. Хутро і пух широко використовуються в промисловості для виготовлення різних виробів.

Кролівництво на Кіровоградщині — справа не нова, але зараз ще залишається на низькому рівні. В області працює лише п'ять колгоспних кролеферм, в яких налічується понад 5 тисяч кроликів, та одна велика ферма в спеціалізованому радгоспі «Червона поляна» Добровеличківського району. Щоправда, в нашій області кролівництвом активно займаються учні загальноосвітніх шкіл, кролеводи-любители. Комсомоль-

ці і молодь нині створюють нові ферми, беруть шефство над колгоспними.

В нинішній п'ятирічці розвиток кролівництва в господарствах області на бере широкого розмаху. Якщо з 1971 році всі колгоспи, радгоспи, шкільні ферми і кролеводи-любители виростять і продадуть державі 4400 центнерів кролячого м'яса, то з 1975 році його

Ось чому, крім колгоспів і радгоспів, по-справжньому повинні зайнятися цією галуззю і в школах. Вчителі, керівники гуртків мають допомагати учням правильно вести кролівниче господарство.

Очолити цю справу повинні комсомольські організації. Їх завдання — взяти шефство над розвитком кролівництва, всебірно сприяти школам, господар-

ствам і організувати між ними соціалістичне змагання.

Вже на кінець 1974 року в області буде працювати 27 тваринних і 7 племінних великих механізованих колгоспних і радгоспних ферм, в кожній з яких налічуватиметься 1000—1200 основних кролематок. Крім цього, великі механізовані ферми будуть збудовані в радгоспі «Зоря», в господарствах обласного управління лісового господарства і м'ясозготівель.

Все це в майбутньому, а зараз треба взяти велику організаційну роботу. Насамперед, проектним організаціям потрібно прискорити розробку проектів великих кролеферм. Слід посилити темпи будівництва кролеферм при школах, поліпшити шефську допомогу та обслуговування колгоспних і радгоспних кролеферм учнями старших класів зосереджених і середніх шкіл, організувати змагання комсомольських організацій, піонерських дружин, колективів шкіл і станцій юннатів за збільшення поголів'я кролів.

А. МАНОЙЛЕНКО,
голова зоотехнік по племенній обласного управління сільського господарства.

ПУХ, ХУТРО, М'ЯСО

кількість зростає в 7,6 рази і буде доведена до 33700 центнерів. Відповідно зростає і виробництво хутра.

Характерно, що з загальної кількості продукції кролівництва велика питома вага належатиме фермам колгоспів і радгоспів, які будуть обслуговуватися учнями шкіл та кролеводами-любителями. Достить сказати, що вже в нинішньому році у таких ферм і в кролеводи-любителів державою буде закуплено 60—70 відсотків кролячого м'яса.

стаєм, дитячим будинкам і станціям «Юних натуралістів» в розведенні кролів, подавати допомогу в придбанні молодняка, а постачанні обладнання та інвентарем.

Справа швидко зрушить з місця, якщо спорудження кролівничих ферм в області буде оголошено ударними будовами сільських комсомольців, якщо райкоми комсомолу подбають, щоб на кролефермах працювала молодь, створювали комсомольсько-молодіжні брига-

ІХ НАГОРОДИЛА БАТЬКІВЩИНА

«ЛЮДИНА ПРОСТО ТАКА...»

МЕНІ було приємно сидіти серед цих милих людей, дивитися на їхні лагідні, немов би сонце вересневе, обличчя, слухати слова, щирі, як посмішка дитини, проймаючи їхніми настроями, позбавленими неупевненості. Це тоді, думалося, коли діла на фермі далеко не блискучі. Невимушено й відкрито говорили вони про все: про те, що частіше до них заходять секретар парторганізації Іван Павлович Коріновський, а рідше — голова колгоспу Микола Сергійович Полосмінкін; що бригадир гарманівської комплексної бригади Микола Іванович Левченко гадає нагодувати худобу лайкою; що сьогодні знову на підвезли зеленої маси, бригадирові байдуже, а ферма плану по надоях не виконує; що комсомолка Лариса Гюлана ніякого особистого зобов'язання не брала, бо вона підмінна доярка, та працює гарно, а Люба Виноградова, хоч і молода і недовго на фермі, — свинаркою раніше була, — та стала вже своєю серед доярок.

будуємо два нових приміщення, докорінно перебудовуємо два старих. Там буде комплексна механізація. На зиму поголів'я збільшиться від 162 корів до 500. Між іншим, про корми я доповіла голові колгоспу, він приструнить бригадира.

ІВАНОВИЧІ

До завідувачі звикли, без неї доярки себе не уявляють, здається, поза фермою у неї немає нічого, домашні справи посуються самі собою, дома порядкує мати Лідія Борисенко — Олена Романівна.

— А без матері то й не знаю, що чинити б з моїми козаками. Тож вам не дивуватися.

Козаків у Лідії Григорівни чотири — Володимир, Віктор, Петро та Микола — Івановичі. Воно й правда, найменшого, Миколку, винявчила бабуся, з іншими було важче — як вони в пелюшках лежали, то й Олена Романівна у колгоспі працювала, спершу дояркою, згодом, як до пенсії дослужилася, механізатором їсти зарплату.

У трудовій сім'ї хлопці трудяться різними способами. П'ятикласник Миколка на ферму притягує у бабиних туфлях, сміється, зручно, каже. Старші під час канікул худобу колгоспну пасли, дома повний саж кролів, голубів хмара літє. Віктор захоплюється технікою, кілька років тому розібрав радіо, то й досі її не склади — замінили телівізором.

Волода зараз в армії, але до колгоспу повернеться неодмінно. Він закінчив технікум у Кіровограді і працював електриком. Тут таки, в Гарманівці, Віктор — механізатор, перші жнива віджигував помічником комбайнера у свого дядька Миколи Григоровича Хлестуна, перше місце в бригаді здобув.

Мати розказує про синів. Скільки тепла та ласки, скільки щастя й гордості в кожному слові, жесті, погляді! А які ж старанні в науці! Тільки Коля трішки тее... А Петро щороку відмінник, не пригадує такого, щоб вчителі навідувались зі скаргами на когось із Борисенків.

Петро вчиться в Новомиргороді. Перед 1 вересня віднався бабуся: — Хто ж мені воду неситиме? — Не журіться, приїду — принесу, — відказав. Петро завжди воду носить, жаліє бабуся...

— Поїхав — як серця шматок відірвалось, — засмувалася Лідія Григорівна. — Вибачте, Лідіє Григорівно, це ж по нзую поїхав Петро, та й недалеко...

А в матері за Петра найбільше серце болить, ще немовлям він атратив слух, говорити не навчався. Я торкнувся незаживаючої рани. Батько чотирьох козаків, Іван Юхимович, теж хворий, вправним був трактористом, просять тепер посторожити на току — згоджується, все ж при ділі, а колгоспі, якому слова себе віддавав.

Ростуть сини, освіту здобувають, в люди виходять, радіє мати.

Сама спромоглася зосьмірічку заочно закінчити. Втрачені шкільні роки на рахунок війни занесені...

У селі шанують Борисенків. І коли доярки стверджують, що добра у них завідувача, то ніколи не забувають, яка вона мати.

І. БЕЗДІТНИЙ,
спецкор «Молодого комунара»,
с. Гарманівка,
Компаніївського району.

У СВІТІ ЦІКАВОГО

МАШИНА ПІДКАЗУЄ ПРОФЕСІЮ

На екрані мигтять геометричні фігури — квадрат, коло, трикутник. Час від часу чути звуковий сигнал. Так працює електронний прилад, з допомогою якого можна визначати здібності людини до оволодіння тією чи іншою професією. Прилад створено в інституті фізіології імені О. О. Богомольця АН УРСР.

Коли виникає зображення або звук, досліджувані людина повинна натиснути певну кнопку. Поступово швидкість зміни фігур на екрані збільшується, змінюється частота сигналів. Людина починає помилятися. Після таких зворіт і слухових тестів за спеціальним розробленим ученими шкалою можна визначити: чи придатна ця людина для роботи, зв'язаної, наприклад, з нервовими навантаженнями, швидкостями або необ-

хідністю приймати швидкі рішення.

Перші експерименти провели з майбутніми радіотелеграфістами м. і. Після «розмови» з машиною було відібрано 16 кандидатів. Наприклад, навчання п'ятнадцять з них успішно склали екзамени. У звичайній же, без попереднього добору, групі, однаковій щодо кількості з попередньою, тільки шість чоловік стали спеціалістами. Повторні дослідження підтвердили правильність методик, яку уже передано ряду шкіл України. Результати досліджень, що враховують індивідуальні особливості нервової системи — її силу, рухливість та урівноваженість, — допоможуть правильно обирати деякі професії.

БАЙКАЛЬСЬКІ «САНИТАРИ»

Розповідачі казку і поети, які оспівали нетервершену прозорість Байкалу, в боргу перед під-

водним рачком — епішурою. Саме завдяки цьому крихітному рачкові, який не зустрічається більше ніде, вода «славого моря» відзначається кристалевою своєю чистотою.

Загадку природного процесу біологічної очистки Байкалу розкрили дослідники, які детально вивчили життя і особливості епішюри. Ці «санітари», тисяч ліх важить лише міліграм, постійно і невтомно фільтрують воду, пропускаючи її через найтоншу сітку своїх вузликів. Вони живляться мікроорганізмами, які в отвір з звичайно однієї з головних причин «цвітіння» води.

Біомаса і активність епішюри в Байкалі такі, що весь поверхневий шар води (в об'ємі близько півтора тисячі кубічних кілометрів) «санітарі» очищують за рік кілька раз. Вони надзвичайно вимогливі до умов життя і відомі, як «ніякові» «домосиди». Всі спроби акліматизувати їх в інших водоймах почли що не увінчалися успіхом.

(РАТАУ).

Сім'я Борисенків

З одного на інше стрибала розмова, і несподівано для себе я зчинив так, як би не зробив, можливо, за інших обставин. В присутності героїні цієї розповіді запитав:

— Що ви скажете про завідувачу фермою Лідію Григорівну Борисенку? Маю намір писати про неї!

— А що скажемо? Добра завідувача, — відповіла першою Лариса Виноградова, та, що охарактеризувала стиль бригадирового керування словами «лається, як трактор в'яне».

— Добре, — сказала друга, третя та, мабуть, і всі, бо не було такої, щоб відмовчались. навіть технік по штучному освітленню тварин Анатолій Бойко, чоловік не з великої гаврилий приєднався до цієї оцінки.

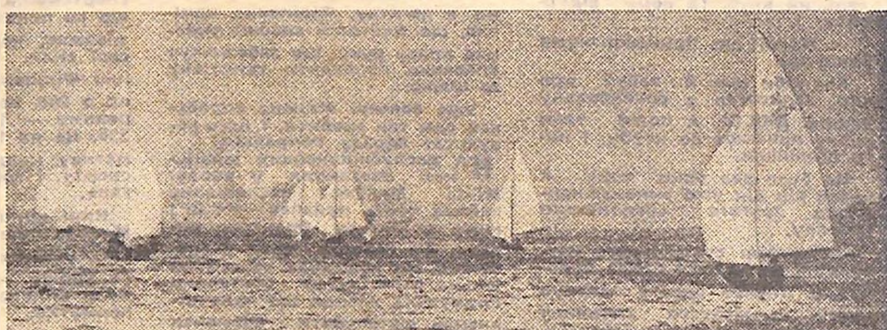
— Чия же? — питаю. — Працює? — А то б і ні? — кажу. — Восьму п'ятиріччю ферма на даєсті з гачком виконала. Лідія Григорівна одержала орден Трудового Червоного Прапора.

— Воно так і не так, — заперечують інші. — Дехто й працює гаразд, а що добрий — не скажеш. Просто така людина Лідія Борисенко. Комуніст. А роботи хто з нас цурається? Ми так і думаємо: орден — спільна наша нагорода.

На лєстили. Нікому б це і в голову не прийшло — лєстити завідувачі. Лідія Григорівна — людина їхнього середовища, 15 літ працювала дояркою, таким праду-матінку — і злу, і добру, на долоні викладають, знаючи, що не сприймуть праду за образу.

І ЛЕДВЕ за сорок. Роки, часом з тривогами, позначками — зморшками від очей розбіглися. Але до серця, до душі не проникли, їм туди шляху нема, доки не замкнуться в собі, не відцуряться справи громадської, доти матимеш молодість. Не цурається Лідія Григорівна справи громадської та й має надію успішно виконати завдання першого року дев'ятиріччя.

— Покищо всюди ручна праця, — показує господарство завідувача. — Он

Понад тисячу спортсменів-вслунавників навчаються в Херсоні у спеціалізованих секціях з вслування добровільних спортивних тозаристів «Авангард», «Спартак», «Локомотив» і інших.

На знімку: ахтсмени Херсонського суднобудівного заводу на черговому тренуванні на Дніпрі.

Фото Ю. СОМОВА.

На знімку: танцювальна картина за мотивами комі-перм'яцького національного епосу «Пер — Богатырь» у виконанні народного ансамблю уральського танцю із міста Пермь.

Фото Е. КОТЛЯКОВА, АПН.

У МОРАЛІ КІЛЬКА ГРАНЕЙ

ЩО СКАЖЕ ОЛЕНКА?

Один з досить-таки примітивних афоризмів про кохання твердить, що «любов — це куля, яка влучає в серце, а виходить боком». Не зупиняючись на художніх якостях вислову, а, натомість, користуючись термінологією невідомого дотепника, скажемо, що в пропонуванні нами історії вона вийшла боком не тільки залютнику.

Звичайна ситуація. Завідуючий сільським клубом Гаврило Казанюк і ветфельдшер Марія Діденко уподобали одне одного. Кохання проходило без особливих ускладнень, тож недовзі, забравши свої пожитки у господарів, де квартирував, хлопець перейшов жити до Марії.

Молоде подружжя не скаржилось на сімейне життя. Теда варила їсти, жінка латала шкарпетки, Гаврило акуратно приносив зарплату і ділився планами на майбутнє: ось він поступить до педінституту, стане викладачем фізкультури, а потім... Що буде потім, чітко не уявляли, але що те «потім» буде ще кращим, ніж «сьогодні», були впевнені. Молоду дружину не дуже хвилювала та обставина, що шлюб не зареєстрований. Ще б пак: дурницями турбувати свого культосвітнього Гаврила.

У вересні 1969 року Казанюк поступив на навчання. Тіло його було в Кіровограді, а душа — під солом'я-

ною стріхою, де Марія зітхала за чоловіком. На її адресу надходили ніжні листи:

«Як я вже скучив за тобою, Марусю! Рідна, я вже тисячу разів уявляв, як ми зустрінемось з тобою. Ляжу спати і думаю, думаю...»

«Ходять чутки, що цієї неділі будуть заняття, а потім, п'ятого-сьомого, вихідні. До скорої зустрічі». «Привіт татові і мамі. Цілую — цілую — цілую...»

Відповідно, на адресу Гаврила надходили грошові перекази і пакунки з продовольством, які за студентською традицією ще й досі звуться «сидорами». Не забував молодий господар і про вказівки дружині («узнай відносно пшениці і соняшника», «черевиків мені не купуй, я сам придбаю в Кіровограді», «не забудь почитати моє пальто, бо надходить зима»). Підписувався уже не «твій Гаврило», а «твій Гарик». Та все йшло добре. На вихідні приїжджав додому, гостював і на свята. І хто знає, скільки продовжувалося б сімейне щастя, коли б Марія у квітні не сказала суженому, що чекає дитини.

Ні, не труднощі, пов'язані з вихованням спадкоємця, злякали Казанюка. Він навіть перейшов на заочне навчання. І не чорна змія підозри точила душу майбутнього викладача

фізкультури. Він добре знав, що Марія йому вірна, що дитина його (цитую з листа: «Не можу сказати, що не моя дитина»). Щаслива прогулянка до шлюбу йому просто набридла, тим більше, що у місті дівчат дуже багато і їх «міні», «міди» і «максі» куди ефектніше дивляться, ніж робоча одежина ветфельдшера. Зрештою, це підтверджує листом сам Гаврило:

«Я не можу бути твоїм. Можливо ти і була б щасливою зі мною, та я теж хочу зазнати трішки щастя».

А щоб Марія не дуже наполягала на своїх супружніх правах, попереджує:

«Візьмеш зі мною шлюб — знаєш поразки. Підніму все на ноги, але не здамся. Вийду переможцем. Наперед святкую перемогу» (підкреслено автором листа).

Оскільки Марія не злякалась попереджень, розпочав бурхливу діяльність. Ту, кого називав рідною і уявляв щовечора перед сном, почав брудити наклепами, розпускати усілякі плітки. Категорично заперечував, що був її чоловіком, навіть, що жив під одним дахом. Шукав свідків, аби довести свою правоту. Щоправда, громадськість села відкинула наклепи і стала на захист жінки. Але пройшло немало часу, було витрачено чимало енергії, поки народний суд Онуфріївського району, керуючись статтею 53 Кодексу про шлюб і сім'ю Української РСР, визнав Казанюка батьком дитини. Остання обставина

дала нам право змінити прізвище учасників розказаної історії.

В процесі свого розвитку людство виробило форму шлюбного життя. На її сторони стоять моральні норми, якими користуються громадяни. І дуже добре, що подружнє життя охороняється ще й законами, гуманними законами, встановленими Радянською владою. Казанюка визнано батьком дитини з усіма наслідками, що звідси випливають. Та справа не у тих карбованцях, які він надсилатиме на виховання доньки. Суд став на захист честі молодої матері. І ще одне. Оленка знатиме, як звали її батька.

* * *

Восени діти йдуть до школи. Через шість років піде у перший клас і Оленка. Хлопчики й дівчатка, які завжди буває, знайомитимуться одне з одним.

— Твій тато хто?

— Комбайнер.

— А твій?

— Агроном?

— А твій, Оленко?..

Коли б дівчинка розумілась тоді у всьому, як дорослі, відповіла б:

— Негідник.

Та вона не скаже нічого. Просто опустить вії.

Не ховай тоді очей, Оленко! Ти ні в чому не винна. Адже ти виростеш славною дівчинкою.

Б. КУМАНСЬКИЙ.

Онуфріївський район.

Старт-71

НА п'єдесталі пошани стояв стрункий смаглявий хлопчина з веселими сірими очима. А суддя оголошував:

— Бронзовим призером чемпіонату України серед юнаків став представник Кіровоградської області Микола Філіпенко...

...Микола ріс жвавим і допитливим хлопцем. Разом з своїми ровесниками любив забігати в міський парк, щоб набрати гілля, нерідко спостерігав за змаганнями кращих стрільців. А через кілька років сам вирішив записатися в стрілецький клуб. Та йому відмовили:

— Малий ще. Прийдеш через років три.

Він ніби вже й забув про тир, записався у волейбольну секцію ДЮСШ. А потім таки знову прийшов до клубу. І його прийняли.

Це було два роки тому. А через рік він уже виконав норматив другого спортивного розряду.

Інструктор стрілецького клубу майстер спорту СРСР Володимир Якунов одразу звернув увагу на жвавого хлопчину і запропонував йому познайомитися з новою вправою. Це дуже складна справа, і щоб опанувати нею, треба мати неабиякі здібності — миттєву реакцію, рішучість, витримку. Бо ціль рухається всього 5 секунд, сповільнено.

ВПЕВНЕНІСТЬ — РИСА ПРИЗЕРА

2,5 секунди з прискоренням. Треба не тільки вистигнути зробити постріл, але й влучити в «десятку». Якщо врахувати, що стрільба ведеться з Арібокаліберної гвинтівки з оптичним прицілом, то стане ясно, що вправа ця не з легких. Але Микола не злякався труднощів.

В березні 1970 року дев'ятикласник Кіровоградської СШ № 32 М. Філіпенко поїхав до столиці України. В цей час там проходили змагання, в яких брали участь члени збірної команди країни (серед дорослих). Хлопець годинами простояв біля спортсменів, спостерігаючи за кожним їхнім рухом. Особливо сподобався Миколі майстер міжнародного класу львів'янин Анатолій Куцонець. В нього ніби все виходило легко і непримусовано. Кулі наче зачаровані летіли прямо в десятку. Філіпенко помітив, що Анатолій високо піднімає праву руку, що забезпечує впевнено проводити гвинтівку за ціллю.

Уже ввечері Микола спробував сам так зробити, і його результат одразу покращав.

НА змаганнях у вправі МГ-11 Микола несподівано займає третє призове місце і йому дістається бронзова медаль. Від перших двох спортсменів він відставав всього на кілька очок. І ця обставина примусила хлопця ще наполегливіше відточувати елементи стрільби. Він годинами простояв у класі з гвинтівкою, тренуючись на припаді без пострілу.

Нинішній рік — рік спартакіади народів СРСР. І він особливо став пам'ятним для юного спортсмена. На першос-

ті України Філіпенко був другим призером. Хлопця залишили на тренування збірної команди республіки, яка готувалась до участі в юнацькій першості країни. Багато нового навчився Філіпенко у тренерів Петра Гавриленка та Олександра Будакова. Після тренувань було остаточно визначено склад збірної команди України, до якої включили трьох спортсменів. А Микола мав виступати в особистому заліку. Це дуже засмутило його, а потім навіть підбадьорило.

Він вийшов на вогневий рубін, вже знаючи кращі результати Павла Костильова (362 очка) та представника Російської Федерації — 360 очок. І такі показники бентежили інших спортсменів. Але Микола довів, що це психологічне явище не заважає, коли сам віриш у свої сили. У повільному бігу цілі Філіпенко вибивав 183 очка з 200 можливих, а прискореному — 175. Отже, всього с 358. Це на 15 очок вище нормативу кандидата в майстри спорту, і третій результат змагань.

Нині він вже десятикласник. Микола прагне бути серед кращих учнів своєї школи. А після уроків — тренування; він мріє виконати майстерський норматив.

Г. ТОЛОК,

кандидат у майстри спорту з кульової стрільби.

На знімку: М. Філіпенко.

Фото автора.

● ФУТБОЛ

ХІБА ТІЛЬКИ НЕВЕЗУЧИСТЬ?

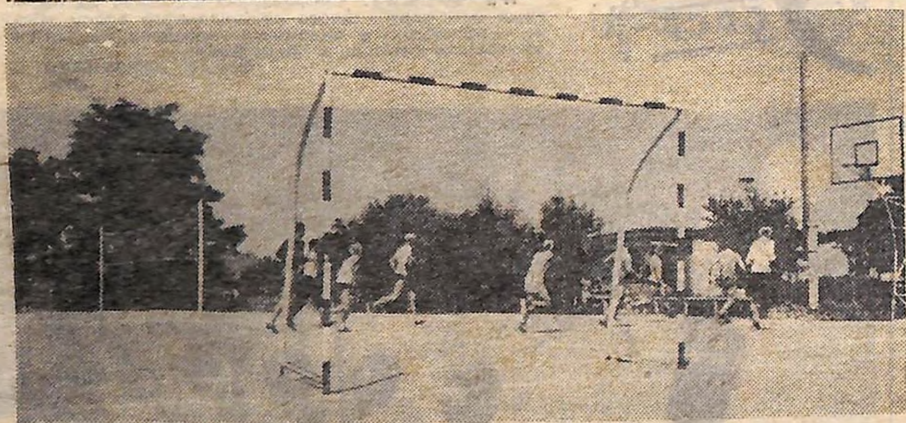
Коли 18 серпня в Миколаєві «Зірка» програла «Суднобудівникові» (2:0), дехто з уболівальників збентежено відзначав: — Це ж на виїзді. От не везе їм і все.

Але незабаром кіровоградці знову засмутили своїх шанувальників. Цього разу в матчі з сімферопольською «Таврією» вже в Кіровограді протягом 19 хвилин їм довелося тричі починати гру з центра поля. Поразка «Зірки» була неминуючою (3:1). Наступний тур — виїзд до Ужгорода. І тепер програш з таким же рахунком. Футбольні провідці, які спостерігали 14 травня гру між «Зіркою» та Івано-Франківським «Спартак» (тоді рахунок був невідомий — 0:0) вища.

прокували перемогу землякам. Але кіровоградці 10 вересня ще раз «підвели» своїх прихильників, програвши Івано-Франківським спартаківцям (1:0).

Таким чином за три тури футболісти «Зірки» недодали в баланс своїх здобутків жодного дорожнього очка.

І, звісно, буде зайвим відзначати, що це невеличкість. Останнім часом наші земляки помітно здають позиції і в напад, і захисті. На своєму полі і на виїзді кіровоградцям не вдалося подолати кут рівності і взяти реванш над суперниками. Тому щоразу поразка є поразкою. І погіршення турнірного становища.

Добре обладнаний спортивний комплекс Олександрівської середньої школи Обиринського району.

На фото: іде заняття спортивною секцією.

Фото В. КОВПАКА.

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.
Телефони: відповідального секретаря — 2-45-35,
відділу військово-патріотичного виховання і спор-
ту — 2-45-35, решти відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР», орган Кіровоградського
обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня Ім. Г. М. Димитрова, обласного управління
по пресі, м. Кіровоград, вул. Глібки, 2.

шище» ЧССР. В перерві —
бесіда ліній. (Кірово-
град). 21.15 — Програма
«Час». (М). 21.45 — «Енеї-
да» у полтавців. (Харків).
23.25 — Телевісті. (К).

ДРУГА ПРОГРАМА.

18.30 — Кольорове теле-
бачення. «Хореографічна
симфонія». (М). 19.30 —
Художній фільм «Сотвори
бай». (К). 20.45 — «На до-
браніч, діти!» (К).

ЧЕТВЕР, 16 ВЕРЕСНЯ.

ПЕРША ПРОГРАМА. 10.05

— Новини. (М). 10.15 —
Кольорове телебачення
для школярів. «Умілі ру-
ки». (М). 10.40 — «Кому-
ніст і час». (М). 11.10 —
Кольорове телебачення.
Художній фільм «Василь
Суриков». (М). 12.40 —
В ефірі «Молодість». (Ки-
шинів). 13.10 — Телевісті.
(К). 13.20 — Фільм-кон-
церт «Філіппини в Києві».
(Кіровоград). 17.10 —
Фестиваль дитячих ляль-
кових театрів. В. Сухо-
дольський «Надійшла
хвороба». (Кіровоград).
17.40 — Телевісті. (К).

18.00 — Програма пере-
дач. (К). 18.05 — Для шко-
лярів «На приз шлюб»
«Нептун». (М). 18.30 —

Міжнародна програма.
(М). 19.00 — Музичні но-
вини. (К). 19.30 — «Хліб
Кіровоградщини». Виступ
першого секретаря Кіро-
воградського обкому пар-
тії тов. Кобилянська. (Ки-
ровоград на Республіканське
телебачення). 19.40 —
Мистецький журнал
«Черемош». (Чернівці).
20.20 — Програма «Час».
(М). 20.50 — Художній
фільм «Король-олень».
(К). 22.05 — Кольорове те-
лебачення. В ефірі «Мо-
лодість». «Свято на воді».
(М). 23.05 — Телевісті.
(К).

ДРУГА ПРОГРАМА.
19.00 — Ю. Чепурін «Моя
серце з тобою». Спек-
такль Горьківського драм-
театру. В перерві «На
добраніч, діти!». (К). 22.05
— Концерт Валентини
Олейнікової. (Одеса).